

درس نخستین روستاها چگونه به وجود آمدند؟

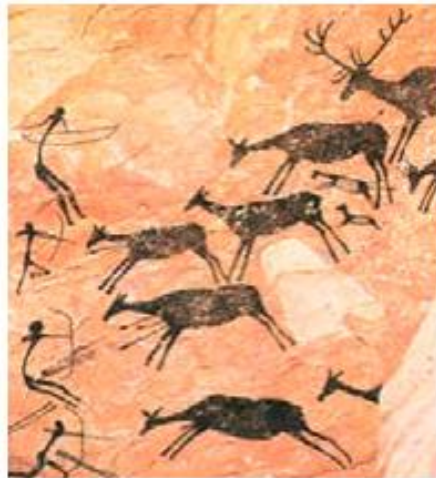
آیا تا به حال به این موضوع فکر کرده‌اید که زندگی مردم در گذشته‌های دور چگونه بوده و با زندگی امروزی چه تفاوت‌هایی داشته است؟

امروزه از روی آثاری که از هزاران سال پیش به جا مانده است، می‌توان فهمید که انسان‌ها در گذشته‌های دور وسایل و ابزارهای انسان امروز را نداشتند و به همین دلیل، در زندگی با مشکلات زیادی روبه‌رو بودند. با این حال، آنها توانستند بر مشکلات غلبه کنند؛ زیرا خداوند به انسان‌ها در مقایسه با بقیه‌ی جانوران نعمت‌های بزرگی عطا کرده است. او به انسان‌ها عقل داده است تا بتوانند راه‌هایی برای مشکلات خود پیدا کنند. خداوند انسان‌ها را با دست‌هایی توانا آفریده است. همچنین پیامبران را فرستاده است تا راه و رسم زندگی بهتر را به آنها بیاموزند. انسان‌ها هم به تدریج، با استفاده از نیروی تفکر و به کمک دست‌هایشان یاد گرفتند وسایلی بسازند و نیازهای خود را برطرف کنند.

گردآوری خوراک و شکار

شاید یکی از مشکلات انسان‌ها در گذشته‌های بسیار دور، فراهم کردن غذا بوده است. آنها از صبح تا شب به جست‌وجوی غذا می‌پرداختند و میوه‌ی درختان، ریشه و برگ گیاهان و تخم پرندگان را جمع‌آوری می‌کردند و می‌خوردند. جمع‌آوری غذا برای انسان کار سختی بود. او همچنین برای اینکه از حمله‌ی حیوانات در امان بماند، به غارها پناه می‌برد.

نقاشی‌های به جا مانده روی دیوار غارهای قدیمی یا تخته سنگ‌ها نشان می‌دهد که شکار در تأمین غذای انسان‌ها در آن دوره نقش مهمی داشته است.

تصویر نقاشی از داخل غار لاسکو در فرانسه، غذای معتقدند که این نقاشی‌ها مربوط به ۱۳۰۰۰ سال پیش است.

تصویر نقاشی بر روی صخره، میرملاس، کوه‌دست استان لرستان، ایران

اولین ابزارهای انسان، بیشتر سنگی بودند. او در ابتدا از سنگ، شاخه‌ی درختان و استخوان حیوانات برای کندن زمین، پیدا کردن ریشه‌ی گیاهان و دوخت و دوز استفاده می‌کرد. با گذشت زمان، انسان‌ها ابزارهای بهتری ساختند؛ برای مثال، با بستن تکه‌ای چوب به یک سنگ لبه‌تیز، تبر و نیزه درست کردند. آنها با استفاده از این ابزارها توانستند بهتر از گذشته نیازهای خود را برطرف کنند.

▲ نمونه‌هایی از ابزارهای سنگی که انسان‌ها برای شکار درست کرده بودند.

شاید در گذشته‌های دور، انسان‌ها متوجه آتشی که در اثر رعد و برق به وجود می‌آمد، شدند و بعدها بی‌پردند که با به هم زدن بعضی سنگ‌ها می‌توانند آتش درست کنند. کشف آتش تغییرات زیادی در زندگی انسان به وجود آورد.

فعالیت

۱- فکر کنید و پاسخ دهید.

الف- هزاران سال است که جانورانی مانند مورچه‌ها و پرندگان، خانه‌ی خود را به همان شیوه‌ی همیشگی می‌سازند و هیچ تغییری در خانه‌های آنها به وجود نیامده است. چرا؟ **زیرا حیوانات مانند انسان دارای قدرت عقل و شعور نیستند که بتوانند پیشرفت زیادی کنند.**

ب- آیا می‌توانید درباره‌ی تغییر نکردن شیوه‌ی زندگی حیوانات مثال‌های دیگری بزنید؟ **بله مثل کندوی زنبورها**
۲- گفت‌وگو کنید.

الف- چرا کشف آتش زندگی انسان را تغییر داد؟ کشف آتش در هر یک از این موارد چه تأثیری گذاشت؟

**زیرا انسان با آتش توانست وسایل جدیدی بسازد و خود را گرم کند و غذاهای
بهتر و سالمتری بیزد.**

غذا

مسکن

امنیت

ابزار و وسایل

ب- اگر در زندگی امروز ما آتش وجود نداشته باشد، چه مشکلاتی به وجود می‌آید؟

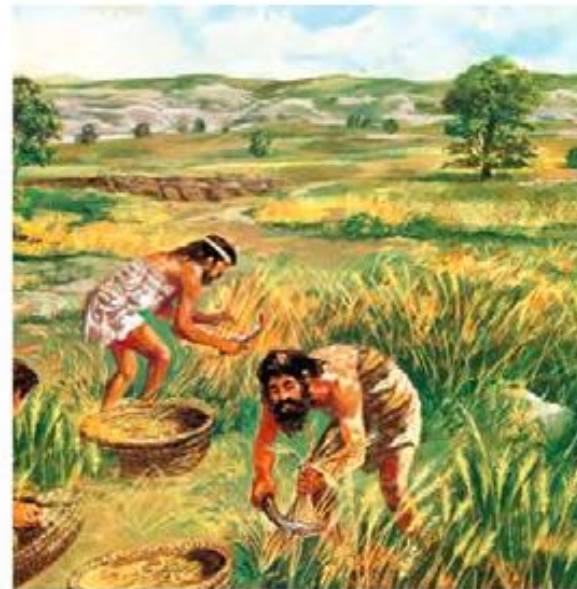
کشاورزی و اهلی کردن حیوانات

انسان‌ها به تدریج حیواناتی مانند گوسفند، بز، گاو و بعضی پرندگان را اهلی کردند. آنها می‌دیدند که وقتی دانه‌ای در جایی به زمین می‌افتد، پس از مدتی در آنجا گیاهی سبز می‌شود. بنابراین، دانه‌هایی چون گندم و جو را کاشتند و به تدریج، کشاورزی را آموختند.

کشاورزی هم مانند کشف آتش زندگی انسان را تغییر داد. پیش از آن، انسان‌ها مجبور بودند برای به دست آوردن غذا از جایی به جای دیگر بروند اما با رواج کشاورزی، مردم در کنار رودها و چشمه‌ها برای خود خانه‌های دائمی ساختند و در یکجا ساکن شدند.

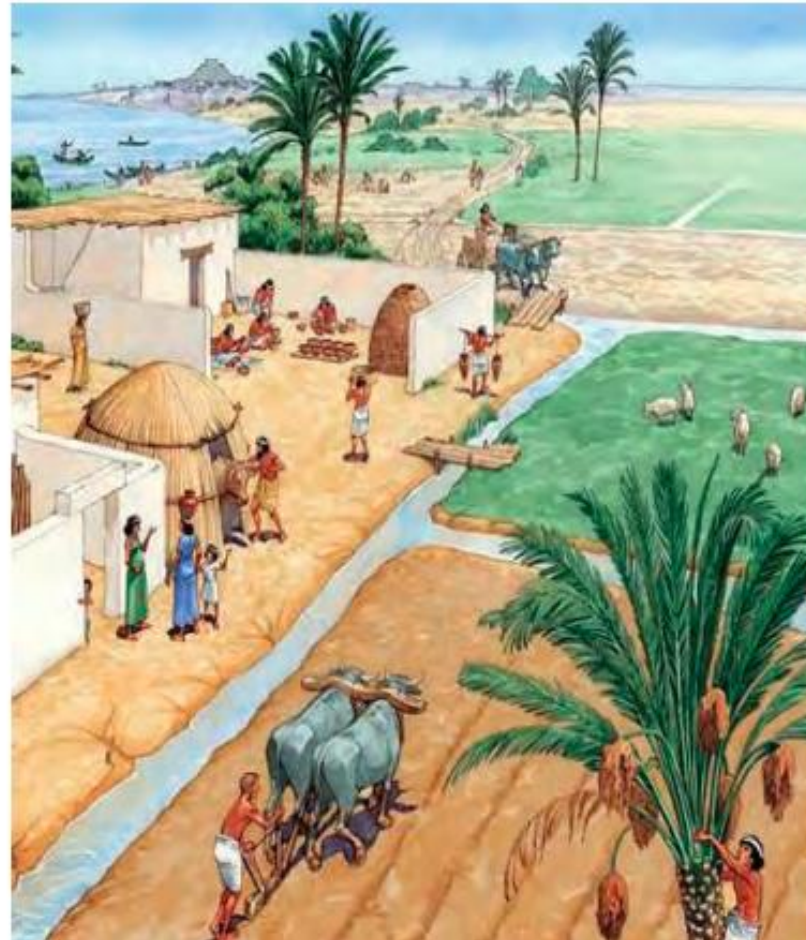

ابزارهای سنگی اولیه برای کشاورزی
و آرد کردن گندم و جو

پیدایش روستاها

انسان‌ها می‌دانستند که آنچه در زمین‌های کشاورزی کاشته‌اند، به مراقبت نیاز دارد. پس، به تدریج در کنار زمین‌هایشان ساکن شدند. اما مراقبت از کشتزارها و انجام دادن کار کشاورزی به تنهایی ممکن نبود. در نتیجه، خانه‌هایشان را در کنار یکدیگر ساختند و زندگی یکجانشینی را آغاز کردند. به این ترتیب، اولین روستاها به وجود آمدند.

فعالیت

- ۱- چرا اولین روستاهای پرجمعیت در کنار رودها پدید آمدند؟ زیرا انسان‌ها برای کشاورزی به آب نیاز داشتند.
 - ۲- اهلی کردن حیوانات برای انسان چه فایده‌هایی داشت؟ چهار فایده را بیان کنید.
- 1-تامین مواد غذایی-۲ دفاع از خود در برابر حیوانات دیگر-3-حمل بار و وسایل 4- شخم زدن زمین